
Salut Mental Perinatal

Aina Delgado Morell, Aina Fernández Vidal, Anna Olivella Garcia

---

Importància de la salut mental perinatal

Prematuritat: 6-9%

Diabetis gestacional: 6-10%

Preeclàmpsia: 5%

- ★ Cribratge específic
- ★ Unitats funcionals
- ★ Recerca
- ★ Consum recursos econòmics

I la salut mental perinatal?

Salut mental durant el període perinatal Gestació i 12 mesos post-part

- ★ **1 de cada 7 dones** (10-20%) patirà un **trastorn mental perinatal**.
- ★ **1 de cada 25** (4%) patirà un **trastorn mental perinatal greu**.
  - Les dades són encara pitjors en països en vies de desenvolupament (20-40% de comorbiditat psiquiàtrica).
- ★ La depressió i ansietat perinatal i psicosis post-part tenen un cost a llarg termini de **9.200.000.000€ per cada cohort de naixements/any** a Regne Unit (més del 20% sostingut pel NHS).

Tripathy P. A public health approach to perinatal mental health: Improving health and wellbeing of mothers and babies. *J Gynecol Obstet Hum Reprod*. 2020;49(6):101747. doi:10.1016/j.jogoh.2020.101747

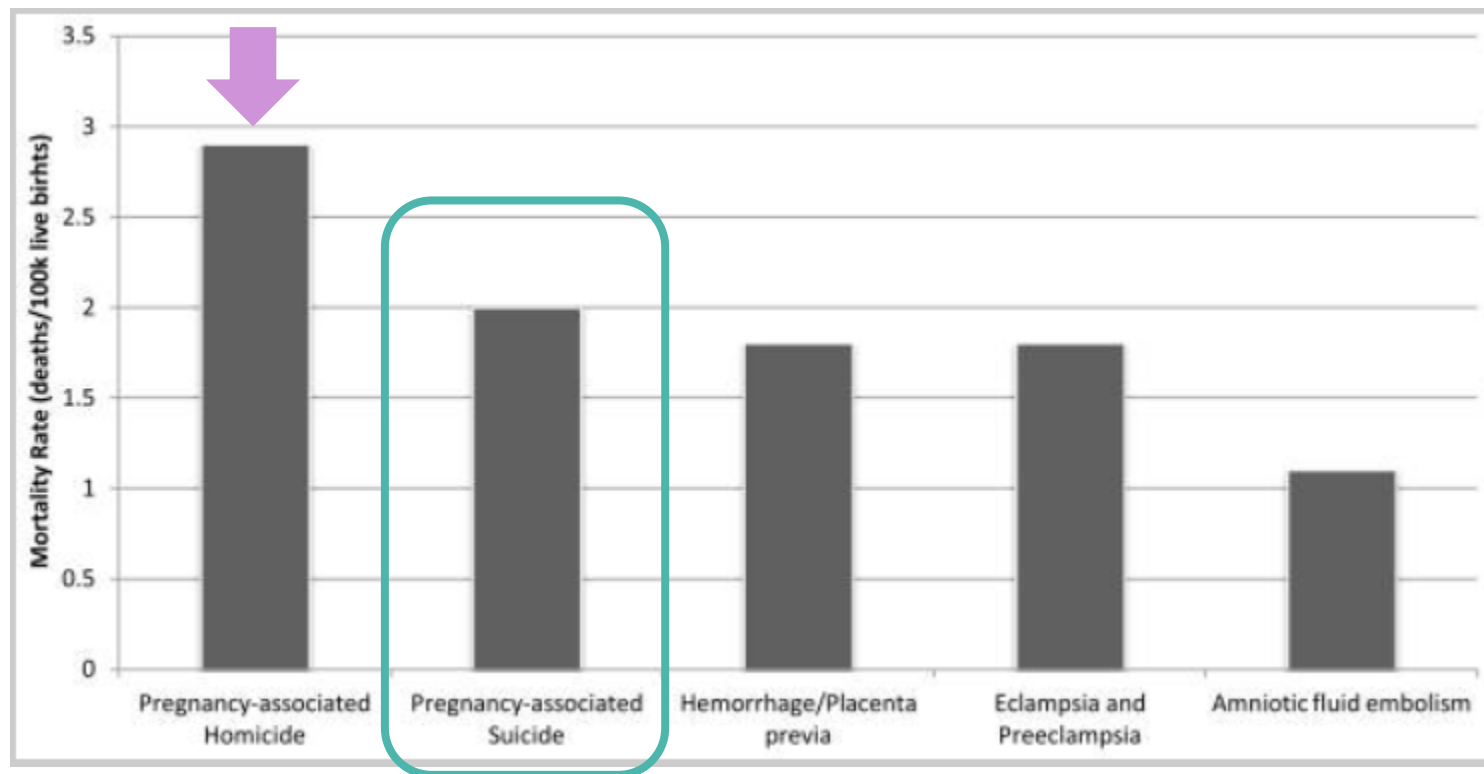
Howard LM, Khalifeh H. Perinatal mental health: a review of progress and challenges. *World Psychiatry*. 2020;19(3):313-327. doi:10.1002/wps.20769

Gregoire A. Antenatal and postnatal mental health problems. *Transform Infant Wellbeing*. 2019;(February 2016):89-97. doi:10.4324/9781315452890-10

Salut mental durant el període perinatal Gestació i 12 mesos post-part

- ★ La prevalença de trastorns mentals perinatals ha **incrementat en els darrers anys**.
- ★ El **12,5 % de tots els ingressos psiquiàtrics** en dones es produeixen durant el puerperi.
- ★ El **suïcidi matern és la segona causa de mort materna** durant el primer any post-part (5-20% de la mortalitat materna).

Salut mental durant el període perinatal

Palladino CL, Singh V, Campbell J, Flynn H, Gold K. Homicide and Suicide During the Perinatal Period: Findings from the National Violent Death Reporting System. *Obstet Gynecol.* 2011 November ; 118(5): 1056–1063. doi:10.1097/AOG.0b013e31823294da. Dades extretes de 2003–2007 NVDRS i Berg et al. 2010. Mortalitat durant la gestació i el primer any post-part.

Salut mental durant el període perinatal: mites

- ★ L'embaràs és protector.
- ★ Els símptomes poden millorar amb l'embaràs (a vegades cert), pel que la malaltia desapareix (fals).
- ★ L'inici dels trastorns mentals al període perinatal sempre és postnatal.
- ★ “Vull provar d'estar millor sense medicació, la meva mare estarà amb mi per ajudar-me”.
- ★ No es pot prescriure medicació durant l'embaràs ni la lactància.
- ★ Les hormones són les responsables dels problemes mentals durant l'embaràs.

Salut mental durant el període perinatal

- 1. Trastorns mentals de novo**
(depressió post-part, psicosis puerperal...)
  - 2. Desemmascarament de trastorns mentals subclínic**
(trastorns de la conducta alimentària, TOC...)
  - 3. Exacerbació de trastorns mentals pre-existents**
o recaigudes en pacients que estaven en remissió (trastorn bipolar)
- ★ Patir un trastorn mental perinatal incrementa el risc de patir un trastorn mental en el futur

Salut mental durant el període perinatal

Impacte dels trastorns mentals perinatals en els nadons i complicacions obstètriques:

Depressió i abús d'alcohol
són els trastorns amb major
impacte demostrat

Òbit fetal

Disminució de la lactància materna

Alteracions del creixement

Preeclàmpsia (OR 1,88)

Malnutrició

Trastorns cognitius i de
comportament

Prematuritat

Major nº d'episodis diarreics

Autisme

Baix pes en néixer

Mal seguiment del calendari vacunal

TDA/H

Despreniment de placenta

Alteració relació mare-nadó

Increment de la taxa
d'hospitalització i mortalitat
neonatal el 1r any de vida

Hemorràgia ante-part i post-
part

Retard del desenvolupament psico-
social

Tripathy P. A public health approach to perinatal mental health: Improving health and wellbeing of mothers and babies. *J Gynecol Obstet Hum Reprod.* 2020;49(6):101747. doi:10.1016/j.jogh.2020.101747

Howard LM, Khalifeh H. Perinatal mental health: a review of progress and challenges. *World Psychiatry.* 2020;19(3):313-327. doi:10.1002/wps.20769

Zhang S, Ding Z, Liu H, Chen Z, Wu J, Zhang Y. Association Between Mental Stress and Gestational Hypertension/Preeclampsia: A Meta-Analysis. CME Review Article. *Pediatr Emerg Care.* 2017;33(12):792-793. doi:10.1097/01.pec.0000526609.89886.37

Salut mental durant el període perinatal

Impacte dels trastorns mentals perinatals en els nadons i complicacions obstètriques:

★ L'augment dels riscos NO és atribuïble a la medicació psiquiàtrica.

Associació de trastorns mentals perinatals amb factors de risc indirectes:

- violència masclista i exposició a situacions vitals traumàtiques
- pobresa
- inici tardà de controls de l'embaràs
- dones migrades
- consum de tòxics
- suport social escàs

Trastorns mentals perinatalis més rellevants

Trastorn depressiu major

Incidència:

Trastorns lleus 12 - 15%

Trastorns severos 3%

- ★ La incidència de debut de trastorn depressiu major és **tres vegades major en el període post-natal** que en cap altre període vital de les dones.
- ★ És el trastorn mental més **associat amb suïcidi**, sobretot durant la **segona meitat de l'any post-part** quan ja no estan rebent tractament psiquiàtric actiu.
- ★ Si episodi de depressió post-part amb símptomes psicòtics, **30-50% de recidiva** en següents gestacions.
  - Curs fluctuant, labilitat emocional.
  - Falta de concentració agitació psicomotriu, insomni, sentiments de culpa (felicitat).
  - Deliris i pensaments obsessius relacionats amb nounat (endimoniat, poders, destinat...).

Yonkers KA, Wisner KL, Stewart DE, Oberlander TF, Dell DL, Stotland N. The management of depression during pregnancy: a report from the American Psychiatric Association and the American College of Obstetricians and Gynecologists. *Gen Hosp Psychiatry*. 2009;31(5): 403–413. doi:10.1016/j.genhosppsych.2009.04.003

Bennett HA. Prevalence of depression during pregnancy: systematic review. *Obstet Gynecol*. 2004;103(4): 698-709. doi:10.1097/01.AOG.0000116689.75396.5f

Tripathy P. A public health approach to perinatal mental health: Improving health and wellbeing of mothers and babies. *J Gynecol Obstet Hum Reprod*. 2020;49(6):101747. doi:10.1016/j.jogoh.2020.101747

Psicosis puerperal

- ★ Més **vinculada a trastorn bipolar** que a trastorns psicòtics i esquizofrènia.
- ★ Debut sobretot durant els **3 primers mesos post-part**. Increment de risc si cesària, mort perinatal, primíparaes i mares solteres.
- ★ **Alta penetrància familiar** (AF 1r grau - 50% risc!).
- ★ **47% de recurrència** als següents embarassos.
- ★ Risc de suïcidi 2‰.
- **Síntomes habituals:** expansivitat, alteració del discurs, labilitat, distractabilitat, alteracions cognitives, confusió, conductes bizarres.
- **Síntomes menys freqüents:** deliris persecutoris sistematitzats, alteracions auditives, contacte distònic, aïllament social

Kendell RE, Chalmers JC, Platz C. Epidemiology of puerperal psychoses. *Br J Psychiatry*. 1987;150:. 662-673. doi: 10.1192/bjp.150.5.662.

Jones I, Craddock N. Familiarity of the puerperal trigger in bipolar disorder: results of a family study. *Am J Psychiatry*. 2001;158(6):913-7. doi: 10.1176/appi.ajp.158.6.913.

Oates M. Suicide: the leading cause of maternal death. *Br J Psychiatry*. 2003;183:279-281. doi:10.1192/bjp.183.4.279

	Maternity Blues (30-75%)	Postnatal depression (15%)	Puerperal Psychosis (0.2%)
Onset	2-5 days	Few days-six months	First two weeks
Duration	Few days	From weeks to years	weeks-months
Symptoms	Mood lability (blues and highs)	Typical symptoms of depression	Severe affective psychosis, mixed presentations
Treatment	Self-limiting	Psychotherapy, antidepressants	Medication; in-patient treatment

Suïcidi, embaràs i puerperi

- ★ **Perfil més habitual:** dones de classe mitjana-alta, història de trastorn mental en tractament, consum de tabac i alcohol durant la gestació.
- ★ Durant l'embaràs, més freqüent en el **2n i 3r mes de gestació**.
- ★ Durant el puerperi, més freqüent en la **segona meitat del 1r any** (disminució de l'esforç terapèutic i el seguiment).
- Atenció especial amb les **dones a qui se'ls ha retirat el nadó** durant les 2 setmanes prèvies.

Yonkers KA, Wisner KL, Stewart DE, Oberlander TF, Dell DL, Stotland N. The management of depression during pregnancy: a report from the American Psychiatric Association and the American College of Obstetricians and Gynecologists. *Gen Hosp Psychiatry*. 2009;31(5): 403–413. doi:10.1016/j.genhosppsy.2009.04.003

Tripathy P. A public health approach to perinatal mental health: Improving health and wellbeing of mothers and babies. *J Gynecol Obstet Hum Reprod*. 2020;49(6):101747. doi:10.1016/j.jogoh.2020.101747

Oates M. Suicide: the leading cause of maternal death. *Br J Psychiatry*. 2003;183:279-281. doi:10.1192/bjp.183.4.279

Gressier F, Guillard V, Cazas O, Falissard B, Gangeaud-Freudenthal NM, Sutter-Dallay AL. Risk factors for suicide attempt in pregnancy and the post-partum period in women with serious mental illnesses. *J Psychiatr Res*. 2017 Jan;84:284-29.

Trastorn obsessiu-compulsiu

- ★ Tendeix a l'**exacerbació de símptomes durant la gestació**: el 46% empitjoren.
  - ★ La gestació incrementa en un **13% el risc de debut** de TOC.
  - ★ Les dones amb TOC de base tenen **més risc de depressió post-part**.
  - ★ Prevalença de TOC en població general 1,08% vs en gestants 2,07% vs puèrperes 2,43%
- **El més freqüent**: idees obsessives i compulsions de contaminació del nounat i d'agressivitat contra aquest.

Trastorns d'ansietat

- ★ Prevalença superior durant la gestació que en el puerperi, excepte en el cas dels trastorns per atacs de pànic.
- ★ De les que tenien diagnòstic de trastorn d'ansietat generalitzada previ a la gestació, inicialment un terç millora, un terç empitjora i un terç es manté estable. Al **tercer trimestre, un 63% de les pacients empitjoren.**
- ★ El **10% de tots els trastorns per atacs de pànic debuten durant el puerperi.**
- ★ Altres trastorns d'ansietat que es presenten durant la gestació:
  - Tocofoèbia (5,5% de les gestacions)
  - Temor fòbic a la mort del nadó

Trastorn bipolar

- ★ Recidiva greu en el **23% de les embarassades que mantenen tractament** eutimitzant.
- ★ Recidiva en el **66% de les embarassades als 6 mesos d'haver interromput el tractament** amb liti.
- ★ La freqüència de recaigudes en el puerperi s'estima entre el 33% i el 50%.
- ★ Alta **associació a depressió post-part** (30-50%).

Trastorns estrés post-traumàtic

- ★ **Exacerbació durant l'embaràs** en un 50% dels casos.
- ★ Més reexperimentació **si experiències traumàtiques en embarassos anteriors** (òbits, malformacions, avortaments, trauma en el part...).

Esquizofrènia i trastorns psicòtics

- ★ Fertilitat inferior a dones amb trastorn afectiu.
- ★ Les **recaigudes psicòtiques durant la gestació en general són rares** si es segueix el tractament farmacològic (alt risc si component afectiu: Trastorn esquizoafectiu).
- ★ Elevat risc obstètric: **prematuritat, baix pes, retard del creixement intrauterí i mort perinatal** dins del primer any de vida. Atribució tant a la malaltia, com a factors ambientals associats a (consum de tabac i substàncies, la pobresa, la violència de parella o els dèficits nutricionals (Stein, 2014).
- ★ Una proporció significativa de mares amb trastorns psicòtics tenen dificultats serioses per la maternitat amb el que és freqüent que perdin la custòdia de l'infant.

Consum substàncies tòxiques

- ★ Estudis internacionals troben que un **5,4% de les dones gestants consumeixen drogues** (primer trimestre – 9%, segon trimestre – 4,8% i tercer trimestre –2,4%).
- ★ Temor a les **repercussions legals** del consum durant la gestació.
- ★ Freqüent desvinculació.

Recomanacions farmacològiques durant la gestació i el puerperi

---

Tractament farmacològic durant la gestació

- ★ **Planificació** embaràs
- ★ **Teratogènia**: dosi-depenent (mínima dosi terapèutica)
- ★ Considerar augment dosi en 3r T i reducció abans o després del part (retorn ràpid fisiologia basal).
- ★ No tractar → **evidència de que els propis trastorns es relacionen amb mals outcomes perinatals**

Tractament farmacològic durant la gestació

ANTIDEPRESSIUS

- ★ Tant símptomes depressius com exposició a AD estan associats amb canvis del creixement fetal i **gestacions més curtes** (*Yonkers et al, 2009*).
- ★ Evidència considerable de que **no tractar les depressions moderades-severes o les pacients amb alt risc de recurrència durant l'embaràs pot generar més risc** que l'exposició AD.
- ★ Dones que conceben estant estables amb AD, valorar mantenir el tractament (*Taylor D, 2012*).
- ★ **Malformacions cardíques** → **PAROXETINA** contraindicada
- ★ **Hipertensió pulmonar persistent (HPP)**
  - ISRS > 20 setmanes. Risc PG 1-2/1000, ISRS 3-4/1000 (no diferències entre ISRS). Altres fx risc: obesitat, cesària, fumadora, DM, AINEs, estrès.
- ★ **Síndrome adaptació post-natal**
  - Agitació, plors constants, irritabilitat, hiperexcitació, mioclonies, insomni, hipotonia

Tractament farmacològic durant la gestació

ANTIDEPRESSIUS

	Primera elecció	Baix risc	Contraindicats
Embaràs	Sertralina Fluoxetina	Citalopram Escitalopram Clomipramina	Paroxetina
Lactància	Sertralina Escitalopram Paroxetina Fluoxetina Venlafaxina	Citalopram Bupropion	

Tractament farmacològic durant la gestació

ANTIPSIQUICÒTICS

- ★ *NICE*. Si una dona embarassada roman estable amb un AP i té **risc de recaiguda** si es discontinua, continuar.
- ★ Més experiència: **olanzapina i quetiapina** (*UKTIS 2014*)
- ★ ECO detallada després exposició 1r T → **major risc de defectes tub neural**.
- ★ Hipotensió → pot **disminuir el flux sanguini placentari** i causar danys al fetus (*Yaeger D, 2006*).
- ★ **Suplementació 5mg acid fòlic** des de 6 setmanes abans de la concepció i fins la setmana 12 (*Nguyen 2009*).
- ★ **Augment risc DM gestacional** *Boden R 2012*
- ★ **Baix pes al néixer vs macrosomes** *Newharm JJ 2008*
- ★ **Sedació i efectes anticolinèrgics: fatiga, hipotensió, restrenyiment**
- ★ **Defectes tub neural**
- ★ **Sd floppy baby**

Tractament farmacològic durant la gestació

ANTIPSIKÒTICS

	Primera elecció	Baix risc	Contraindicats
Embaràs	Olanzapina Quetiapina	Haloperidol Clozapina	
Lactància	Olanzapina Quetiapina Risperidona	Haloperidol Aripiprazol Amisulpirida	

Tractament farmacològic durant la gestació

BENZODIAZEPINES I ALTRES ANSIOLÍTICS

- ★ NICE → **NO** prescriure de forma rutinària, **excepte tractament agut** ansietat greu i agitació.
- ★ ECO detallada al final del 1r T.
- ★ **Evitar discontinuació abrupta si ús crònic.** Risc d'abús d'altres substàncies (OH).

- ★ **Fissura palatina**
- ★ **Major risc avortament espontani (diazepam)**
- ★ **Sd floppy baby**

Tractament farmacològic durant la gestació

BENZODIAZEPINES I ALTRES ANSIOLÍTICS

Doxilamina + piridoxina (Cariban) → primera opció si símptomes lleus.

Lorazepam → vida mitja curta 6-8h

Evitar Diazepam

	Primera elecció	Baix risc	Contraindicats
Embaràs	Doxilamina + Piridoxina (símt. Lleus)		Diazepam
Lactància	Lorazepam Clonazepam	Diazepam Clorazepat Alprazolam	

Tractament farmacològic durant la gestació

EUTIMITZANTS I ALTRES

- ★ **NO: VALPROAT** → Defectes tub neural
- ★ Intentar evitar : CARBAMAZEPINA, LITI → anomalia Ebstein
- ★ **Segur: LAMOTRIGINA**

	Primera elecció	Risc molt alt	Contraindicats
Embaràs	Lamotrigina	Liti Carbamacepina	Valproat
Lactància	Valproat Lamotrigina	Liti Carbamacepina	

Cribatge en el període perinatal

On som ara?

— Problemes i necessitats —

Abordatge dels t. mentals perinatals - Dificultats

Individuals

- **Estigma social**
- Falta de coneixement
- Dificultat **d'abordar certs problemes psico-socials** (situació socio-familiar, econòmica, habitacional...)
- Dificultat afegida per **riscos associats a medicació** psicotròpica durant la gestació i lactància.

Socio-culturals

- Barreres lingüístiques o culturals

Organitzatives

- **Fragmentació de serveis**
- Falta de dispositius especialitzats en salut mental perinatal

Estructurals

- Protocols i polítiques de salut poc clares

Àrea HSP 2019: **més de 250 dones** haurien requerit intervenció en salut mental.

Abordatge dels t. mentals perinatals - Necessitats

Centres d'atenció primària: llevadores, obstetres, metges de família

Formació transversal bàsica

- **Prevenció** primària i secundària de les malalties mentals
- **Cribratge** seqüencial correcte de **trastorns mentals i situacions psico-socials** rellevants en la gestació i puerperi
- **Detecció de casos que cal derivar** a altres serveis especialitzats - **orientació al nivell d'assistència** requerit en cada cas
- **Seguiment** de dones amb **patologia mental lleu**

Abordatge dels t. mentals perinatals - Necessitats

Unitats de Salut Mental Perinatal en hospitals de referència

Servei altament especialitzat multidisciplinari

- **Coordinació de casos complexos**, comunicació amb la resta de serveis implicats
- **Seguiment i tractament de casos greus**
- **Assessorament** a altres serveis implicats
- **Consulta ràpida sobre tractaments farmacològics** durant la gestació i lactància
- **Recerca i publicacions:** generar reflexió i coneixement empíric i difondre la seva actualització
- **Treball mèdico-legal** (drets de la mare i del seu futur nadó)
- **Combatre activament l'estigma** - normalitzar que els trastorns mentals existeixen, són freqüents i es poden tractar

---

**De quins serveis i circuits
disposem a l'àrea
d'Eixample Dreta?**

Dispositius i serveis a la nostra àrea assistencial - Eixample Dreta

Cada pacient està assignada a:

- **EAP / CAP:** metge/ssa de família, treballador/a social
- **ASSIR:** llevadora, obstetra, psicologia
Guinardó, Pare Claret, Roger de Flor, Sagrera
- **Centres de Salut Mental d'Adults (CSMA):** psicologia, psiquiatria
Dreta Eixample, Guinardó, Sant Andreu, Gràcia
- **Centres d'Atenció i Seguiment a les Toxicomanies (CAS)**
Sant Pau, Gràcia, Horta-Guinardó, Garbivent

★ Unitat de Salut Mental Perinatal HSP

Circuit: quins casos a quin nivell assistencial?

CAS 1: gestacions de risc molt alt

- **Dependència a alcohol o altres drogues**
- **Patologia dual**
Trastorn addictiu + trastorn de salut mental

Circuit: quins casos a quin nivell assistencial?

CAS 2: gestacions de risc alt

Patologia mental greu actual:

- ★ Trastorns de l'espectre autista
- ★ Trastorns esquizonfrènics
- ★ Depressió major recurrent
- ★ Trastorn bipolar
- ★ Trastorn delirant
- ★ Agorafòbia amb crisis d'angoixa
- ★ Trastorn límit i esquizotípic de la personalitat
- ★ Trastorns psicòtics
- ★ Trastorn obsessiu-compulsiu mal controlat

- Amb evolució crònica (clínica recurrent o contínua durant dos anys o més)
- Gravetat clínica i dèficits en el funcionament psico-social

Circuit: quins casos a quin nivell assistencial?

CAS 3: gestacions de risc mitjà

- **Patologia mental lleu o moderada, ben controlada i estable:**
  - ★ T. d'ansietat lleu o moderada
  - ★ Depressió lleu
  - ★ Trastorns alimentaris
  - ★ Trastorn d'estrés post-traumàtic
  - ★ Trastorn obsessiu-compulsiu ben controlat
  - ★ Trastorn de pànic
- **Antecedents personals de patologia mental tractada i en remissió**
(psicològicament, psiquiàtricament o ambdues)

Circuit: quins casos a quin nivell assistencial?

	CAS 1: gestació risc molt alt	CAS 2: gestació risc alt	CAS 3: gestació risc mitjà *
Seguiment embaràs	USMP + ASSIR (llevadora)		ASSIR (llevadora + obstetra)
Seguiment patologia mental	USMP		Si seguiment previ a CSMA: derivació precoç a CSMA Si no seguiment a CSMA: a) Tractament psicològic: seguiment amb psicòloga ASSIR b) Tractament farmacològic: obstetra ASSIR o metge/ssa família EAP

* **USMP HSP**: Consultoria: dubtes tractament farmacològic, implicació d'altres serveis, derivacions, etc.

Circuit: seguiment durant el puerperi

CAS 1: risc molt alt	CAS 2: risc alt o nou diagnòstic en el puerperi greu	CAS 3: risc mitjà o nou diagnòstic en el puerperi lleu*
USMP		Si seguiment previ a CSMA: derivació precoç a CSMA Si no seguiment a CSMA: Derivació a psicòloga ASSIR +/- USMP

Circuit: derivació des d'urgències HSP

A) Gestació de risc alt o molt alt:

Derivació directa a USMP HSP via SAP.

A) Gestació de risc intermig (CAS 3):

- ★ Informe en paper on consti orientació diagnòstica.
- ★ Anotar que es deriva urgentment a psicologia CSMA (si seguiment previ) / metge de família o obstetra d'ASSIR (si ttm psiquiàtric farmacològic) / psicologia ASSIR (si cal ttm psicològic).

Enviar per correu electrònic l'excel amb les dades de la pacient a

passirdreta.bcn.ics@gencat.cat

Ruta per trobar l'excel "Full derivació PSICOLOGIA ASSIR": U:\CarpGinecologia_Obstetricia\ARO

	A	B	C	D	E	F
1	FULL de derivació a l'ASSIR Dreta					
2	NOM I COGNOMS	CIP	TELÈFON DE CONTACTE	PROFESSIONAL (GIN/LLEV/PSIC)	MOTIU DERIVACIÓ	DATA APROXIMADA DE NECESSITAT DE CITA A L'ASSIR
3	Prova Exemple Exemple	EXEX17003030001	900900900	Psicòloga ASSIR Pare Claret	Patologia mental estable amb requeriment de tractament psicològic	Juny de 2021

Circuit consum de substàncies tòxiques

1. **Gestants amb consum de tabac** → Circuits especials **atenció primària**

2. **Gestants amb factors associats a trastorns d'ús de substàncies (TUS):**

Vinculada a CAS de zona? Grau d'estabilitat de l'addicció?

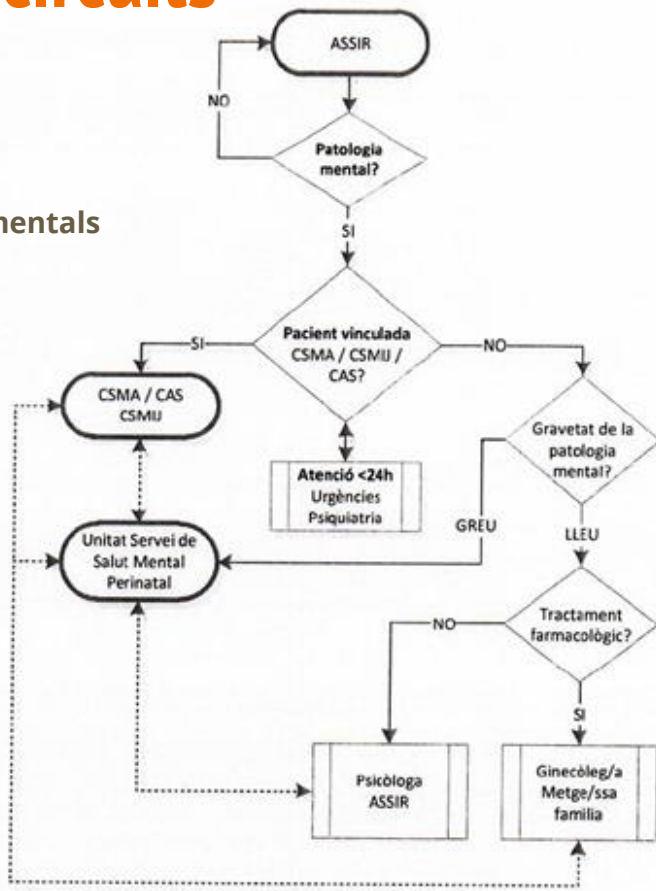
- ★ Es consideren factors de **gravetat i INESTABILITAT** de la patologia addictiva: consum de qualsevol quantitat d'**opiàcis, cocaïna, amfetamines, alcohol diari > 2 UBE o "binges", cànnabis > 3 unitats/dia, benzodiazepines no prescrites o sospita d'abús de les prescrites** → **CAS Sant Pau (Dr. Duran-Sindreu)**
- ★ No són criteris de gravetat o inestabilitat de la patologia addictiva: **cànnabis <3 unitats/dia, alcohol <2 UBE/dia, benzodiazepines a dosis prescrites i indicació mèdica de retirada** → **USMP**

3. **Gestants amb factors associats a TUS + consum de tabac:** és el grup de màxim risc → **CAS Sant Pau** i seguiment a la Unitat de Tabac HSP.

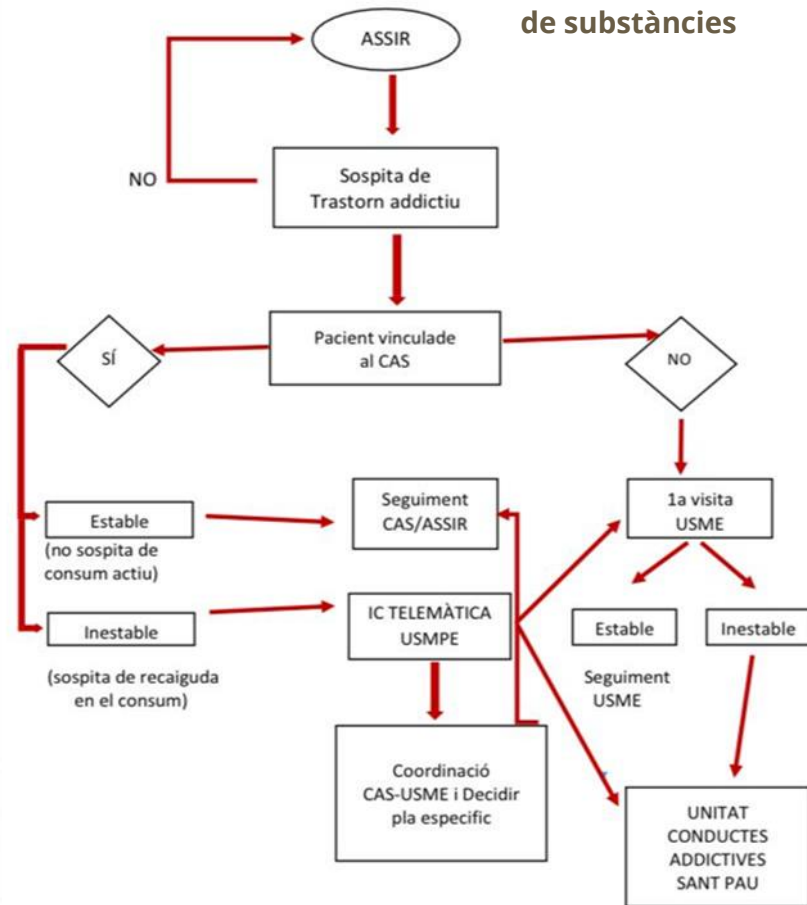
Si la pacient no reconeix el consum de substàncies però la sospita és alta, derivar a CAS Sant Pau per seguiment a la Unitat de Tabac i/o USMP per seguiment estret, establir vincle i intentar detectar el consum de substàncies i prioritzar el tractament.

Resum circuits

Trastorns mentals

Trastorns de consum de substàncies

Resum circuit: quines pacients són tributàries de seguiment a la USMP?

1. Pacient gestant **derivada per Psicologia ASSIR o CSMA**
2. Pacient gestant amb **trastorn mental greu**
3. Pacient gestant en **tractament psicofarmacològic** (excepte si patologia estable i seguiment a CSMA)
4. Pacient gestant amb **trastorn addictiu a substàncies tòxiques** (excepte tabac) - conjuntament amb CAS Sant Pau
5. **Puèrperes amb patologia mental greu**
6. Pacient **NO gestant en tractament farmacològic psiquiàtric**: visita preconcepcional

Circuit: taula de contactes

USMP HSP	Dra. A. Olivella	aolivella@santpau.cat	Dimarts matí alterns a HSP
	Dra. A. Fernandez	afernadezv@santpau.cat	Divendres al matí a ASSIR Guinardó
Psicòloga ASSIR Guinardó	Thaïs Tiana	ttiana@santpau.cat	Dimecres al matí
Psicòlogues ASSIR Pare Clet (tota l'àrea D. Eixample excepte Guinardó)	M ^a Carmen Sanbenito	msanbenito@parcdesalutmar.cat	Dimecres i divendres al matí
	Momo Astals	mastals@parcdesalutmar.cat	Dilluns i dimecres al matí
	Begoña Villoria	bvilloria@parcdesalutmar.cat	Dijous al matí
CAS Sant Pau	Dr. Duran-Sindreu	sdurant@santpau.cat	

Què hem fet fins ara?

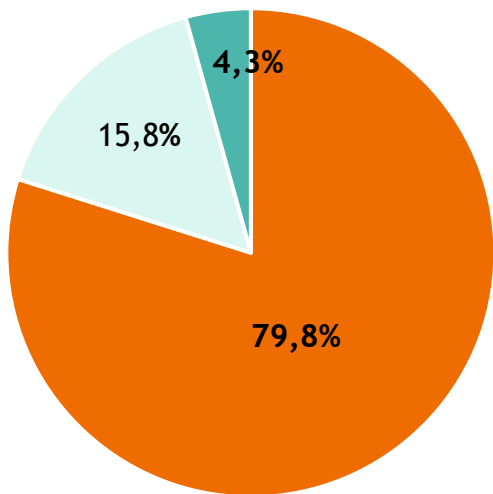

Unitat Psicopatologia Perinatal

2018-2020: **139 pacients**

■ Gestants ■ Puèrperes ■ Preconceptionals

- Interconsulta TS: 18
- Retirada DGAIA: 2
- Adopció: 1
- IC hospitalària: 55

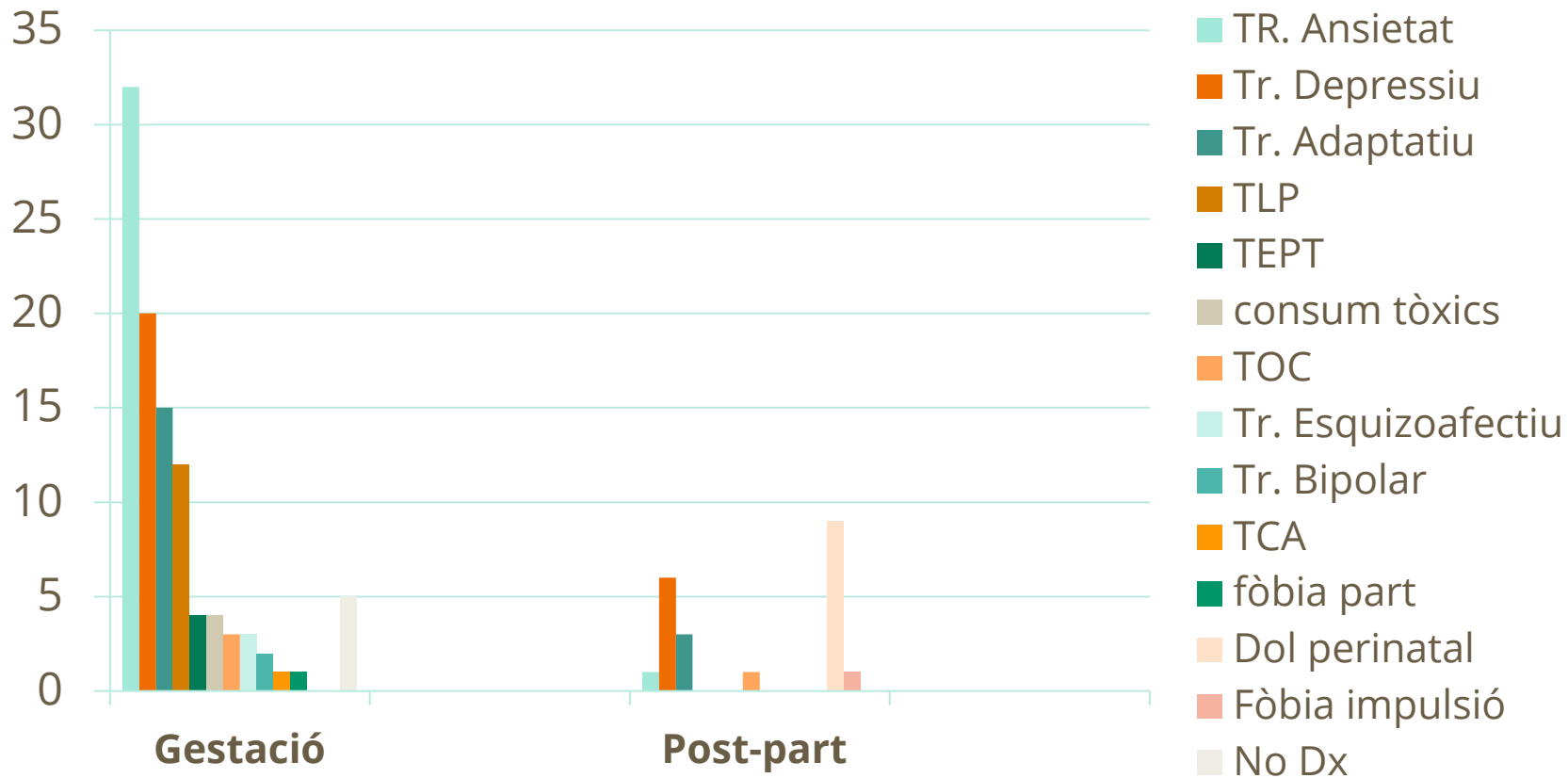
Ingressos a psiquiatria: 3

- Brot psicòtic gestació: 1
- Tr. Bipolar gestació: 1
- Brot psicòtic postpart: 1

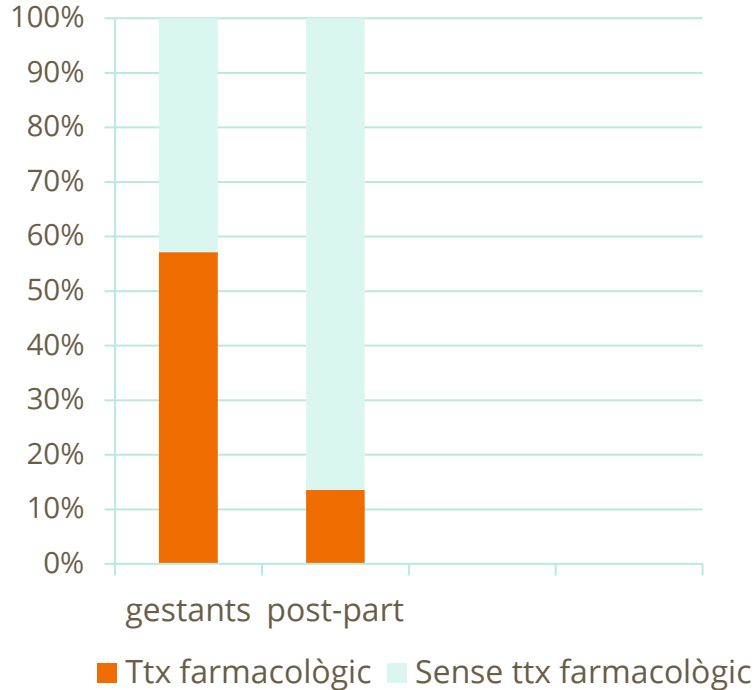
Ingressos a Obstetrícia: 9

- GEA Vs hiperemesi: 1
- Dolor abdominal inespecífic: 1
- Pericarditis: 1
- APP: 3
- Cerclatge: 2
- RPM-p: 1

Unitat Psicopatologia Perinatal

Tractament

Benzodíazepines: **lorazepam** / diacepam

ISRS: **sertralina** / citalopram / **fluoxetina**

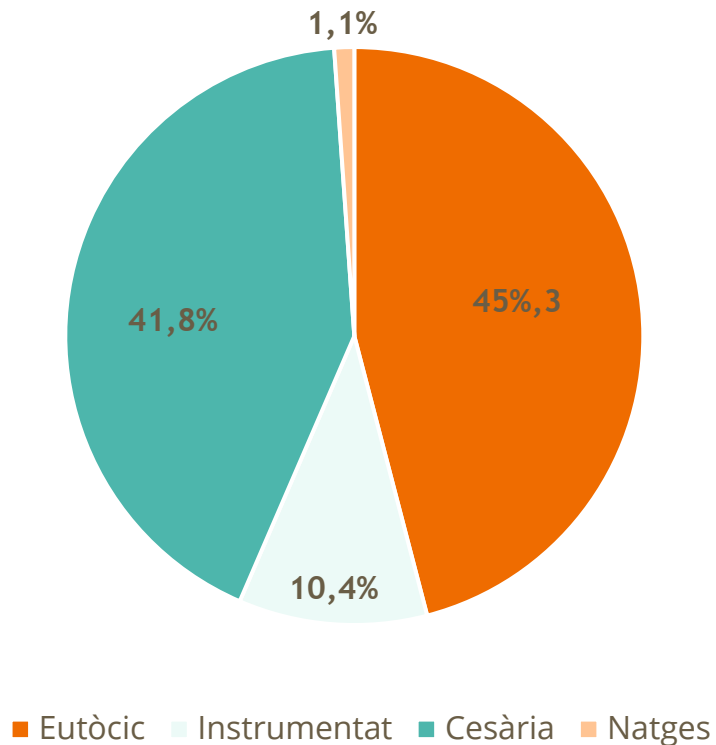
ISRNs: venlafaxina

Antipsicòtics: quetiapina / aripiprazol / olanzapina

Importància del tractament psicològic:

- CEX PSIC
- ASSIR Pare Claret/Guinardó

Resultats perinatals

Resultats de 86 parts:

- 23% ingrés UCINN
- 17,4% prematuritat
- 27% CIR/PEG

Resultats de 55 pH de cordó:

- pH < 7,20: 21,8%
- pH < 7,15: 10,9%
- pH < 7,0: 1,8%

De les 36 cesàries:

- 38% electives
- 33% en curs de part
- 27% urgents

Conclusions

- ★ Els **trastorns mentals perinatals són un síndrome obstètric més**, que cal diagnosticar i tractar.
- ★ La seva **prevalença és elevada** i les seves **conseqüències en morbi-mortalitat són potencialment molt greus**: reflex en els pitjors resultats perinatals.
- ★ Requereixen un **abordatge multidisciplinar i multinivell**.
- ★ Cal més **coneixement i recerca de qualitat** per tal de millorar l'atenció a aquestes dones.

Moltes gràcies!

